

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
1. SYSTEM FINANSOWY I WALUTOWY	13
1.1. Pojęcie systemu finansowego i systemu walutowego	13
1.2. Instytucje, instrumenty oraz rynki finansowe	17
1.2.1. Instytucje finansowe.....	17
1.2.2. Rodzaje instrumentów finansowych.....	20
1.2.3. Rodzaje rynków finansowych	22
1.3. Transakcja finansowa a transakcja walutowa	26
1.4. Zasady funkcjonowania i modele systemu finansowego. Tendencje rozwoju systemu finansowego	26
1.5. Główne centra finansowe świata	32
1.6. Droga złotego do pełnej wymienialności.....	41
1.6.1. Wewnętrzna wymienialność złotego. Styczeń 1990 – czerwiec 1995.....	41
1.6.2. Złoty jako waluta wymienialna według standardu Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Czerwiec 1995–grudzień 1998	43
1.6.3. Złoty jako waluta wymienialna według wymagań OECD. Styczeń 1999–wrzesień 2002	45
1.6.4. Złoty jako waluta wymienialna według wymagań Unii Europejskiej. Po 1 października 2002 r.	47
1.7. Europejska Unia Gospodarcza i Walutowa (EUGiW).....	48
1.7.1. Mechanizm „węża w tunelu”	49
1.7.2. ERM I.....	50
1.7.3. Plan Delorsa	52
1.7.4. ERM II	54
1.7.5. Kryteria z Maastricht	55
1.7.6. Pakt Stabilizacji i Rozwoju	57
1.7.7. Konwergencja realna	58
1.7.8. Droga do ERM II (11+1+1+7).....	58
1.8. Polska droga do euro.....	60
Pytania kontrolne	67
2. FINANSE PUBLICZNE I POLITYKA FISKALNA	69
2.1. Istota i struktura publicznego systemu finansowego	69
2.2. Fundusze celowe	75
2.3. Polityka fiskalna – istota, cele i narzędzia	77
2.4. Finanse regionalne i lokalne	80
2.5. Zamówienia publiczne	85
Pytania kontrolne	90

3. SYSTEM BANKOWY	91
3.1. Charakterystyka systemu bankowego	91
3.2. Rodzaje banków	100
3.2.1. Banki detaliczne i korporacyjne.....	100
3.2.2. Banki tradycyjne i internetowe.....	101
3.2.3. Zakres świadczonych usług jako kryterium podziału banków	101
3.2.4. Zasięg działalności jako kryterium podziału banków	105
3.2.5. Struktura własnościowa a sprawność systemu bankowego	106
3.3. Bilans banku	110
Pytania kontrolne	119
4. BUDOWA RYNKOWEGO SYSTEMU BANKOWEGO W POLSCE.....	120
4.1. Od systemu monobanku do modelu dwuszczeblowego.....	120
4.2. Komerccjalizacja i prywatyzacja banków komercyjnych	122
4.3. Zasady polityki licencyjnej w polskim sektorze bankowym.....	124
4.4. Procesy konsolidacyjne w polskim sektorze bankowym	129
4.5. Kapitał zagraniczny w systemie bankowym	135
4.6. Tendencje rozwoju systemu bankowego w Polsce na tle bankowości europejskiej..	141
Pytania kontrolne	145
5. BANKOWOŚĆ CENTRALNA ORAZ POLITYKA PIENIĘŻNA I KURSOWA.....	147
5.1. Zadania i niezależność banku centralnego	147
5.2. Polityka pieniężna banku centralnego	153
5.2.1. Cele polityki pieniężnej	155
5.2.2. Instrumenty polityki pieniężnej	156
5.2.3. Strategie polityki pieniężnej.....	161
Pytania kontrolne	163
6. BANKOWOŚĆ INWESTYCYJNA	165
6.1. Działalność banków inwestycyjnych.....	165
6.2. Usługi bankowości inwestycyjnej	168
6.3. Usługi wspomagające w bankowości inwestycyjnej	177
Pytania kontrolne	179
7. BANKOWOŚĆ HIPOTECZNA.....	180
7.1. Struktura i podmioty rynku bankowości hipotecznej	180
7.2. Rynek pierwotny wierzytelności hipotecznych	181
7.3. System ksiąg wieczystych	185
7.4. Banki hipoteczne	187
7.5. Rynek wtórny wierzytelności hipotecznych.....	190
Pytania kontrolne	194
8. BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA	195
8.1. Pojęcie i formy bankowości elektronicznej	195
8.2. Usługi bankowe w bankowości elektronicznej	200
8.3. Karty płatnicze i kredytowe.....	203
8.4. Stan oraz perspektywy bankowości elektronicznej na świecie i w Polsce	214
Pytania kontrolne	216
9. NADZÓR NAD SYSTEMEM BANKOWYM ORAZ GWARANTOWANIE DEPOZYTÓW.....	217
9.1. Stabilność systemu bankowego	217
9.2. Przyczyny oraz skutki upadłości banków	217
9.3. Istota i rodzaje nadzoru bankowego.....	218
9.4. Nadzór bankowy w Polsce	219

9.4.1. Komisja Nadzoru Bankowego	219
9.4.2. Licencjonowanie działalności bankowej.....	220
9.4.3. Regulacje ostrożnościowe.....	221
9.4.4. Funkcja kontrolna Komisji Nadzoru Bankowego.....	222
9.5. System gwarantowania depozytów w Polsce.....	223
9.5.1. Struktura organizacyjna Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	223
9.5.2. Zakres działalności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG).....	224
9.5.2.1. Działalność gwarancyjna BFG.....	224
9.5.2.2. Działalność pomocowa BFG	226
9.5.2.3. Działalność kontrolna i badawcza Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	227
Pytania kontrolne	227
10. RYNEK WALUTOWY I RYZYKO KURSOWE	228
10.1. Charakterystyka rynku walutowego	228
10.1.2. Istota ryzyka kursowego. Ryzyko kursowe w przedsiębiorstwie	229
10.1.3. Transakcje na rynku walutowym	239
10.1.4. Rozwój rynku walutowego w Polsce.....	244
10.1.5. Perspektywy rozwoju rynku walutowego w Polsce	247
10.2. <i>Dealing room</i>	249
10.2.1. Definicja oraz struktura organizacyjna <i>dealing roomu</i>	249
10.2.2. Struktura stanowiskowa w <i>dealing roomie</i>	252
10.2.3. Stanowisko pracy dealera.....	254
10.2.4. Zasady pracy w <i>dealing roomie</i>	257
Pytania kontrolne.....	259
11. RYNEK PIENIĘŻNY	268
11.1. Pojęcie, funkcje oraz instrumenty rynku pieniężnego. Uczestnicy, segmenty rynku i mechanizmy działania.....	268
11.2. Depozyty międzybankowe	269
Wielkość i struktura rynku depozytów międzybankowych	274
11.3. Bony skarbowe.....	275
11.3.1. Kalkulacja ceny bonu skarbowego.....	278
11.3.2. Wielkość i struktura rynku bonów skarbowych	279
11.4. Bony pieniężne Narodowego Banku Polskiego.....	280
Wielkość i struktura rynku bonów pieniężnych	281
11.5. Certyfikaty depozytowe	281
Wielkość i struktura rynku certyfikatów depozytowych	283
11.6. Transakcje <i>repo</i> i <i>sell-buy-back</i>	284
Wielkość i struktura rynku transakcji warunkowych	285
11.7. <i>Swapy</i> walutowe.....	286
11.8. Krótkoterminowe papiery dłużne	286
11.9. Międzynarodowy rynek pieniężny.....	293
11.9.1. Istota międzynarodowego rynku pieniężnego	293
11.9.2. Geneza eurorynków.....	294
11.9.3. Instrumenty rynku eurowalutowego.....	296
Pytania kontrolne	299
12. RYNEK KAPITAŁOWY	301
12.1. Pojęcie i funkcje rynku kapitałowego	301
12.2. Struktura rynku kapitałowego.....	303
12.3. Regulacje prawne polskiego rynku kapitałowego.....	306
12.4. Akcje.....	308
12.4.1. Charakterystyka i terminologia dotycząca akcji	308

12.4.2. Prawa akcjonariusza.....	309
12.4.3. Dywidendy.....	310
12.4.4. Wycena akcji.....	313
12.5. Historia rynku akcji w Polsce.....	315
12.6. Obligacje.....	319
12.6.1. Charakterystyka i rodzaje obligacji.....	319
12.6.2. Wycena obligacji.....	322
12.6.3. Obligacje samorządowe.....	325
12.6.4. Obligacje korporacyjne.....	330
12.6.5. Obligacje skarbowe.....	333
12.7. Kierunki rozwoju rynku kapitałowego w Polsce.....	336
12.8. Międzynarodowy rynek kapitałowy.....	346
12.8.1. Emisja akcji na rynkach zagranicznych.....	347
12.8.2. Kwity depozytowe.....	347
12.8.3. Rodzaje obligacji na rynku międzynarodowym.....	350
12.8.4. Polskie podmioty na rynku obligacji międzynarodowych.....	352
Pytania kontrolne.....	353
13. NADZÓR KORPORACYJNY NAD RYNKAMI KAPITAŁOWYMI.....	355
13.1. Nadzór nad rynkiem kapitałowym w Polsce.....	356
13.2. Systemy wspomagające nadzór nad rynkiem kapitałowym.....	357
13.3. <i>Corporate governance</i>	358
13.4. <i>Corporate governance</i> w Polsce.....	361
13.5. Rola Unii Europejskiej w kształtowaniu zasad nadzoru korporacyjnego.....	363
13.6. Modelowe systemy <i>corporate governance</i>	363
Pytania kontrolne.....	365
14. FUNDUSZE INWESTYCYJNE.....	366
14.1. Istota funduszu inwestycyjnego.....	366
14.2. Klasyfikacja funduszy inwestycyjnych.....	368
14.3. Przesłanki inwestowania w fundusze.....	370
14.4. Regulacje prawne funduszy inwestycyjnych.....	371
14.5. Rozwój polskiego rynku funduszy inwestycyjnych.....	374
Pytania kontrolne.....	377
15. RYNEK KREDYTOWY.....	379
15.1. Wprowadzenie – podstawowe pojęcia.....	379
15.2. Klasyfikacja kredytów bankowych.....	385
15.2.1. Kredyty obrotowe.....	386
15.2.2. Kredyty wekslowe.....	388
15.2.3. Kredyt lombardowy.....	390
15.2.4. Kredyty konsorcjalne.....	391
15.2.5. Umowa kredytu konsumenckiego.....	392
15.3. Umowa pożyczki bankowej.....	393
15.4. Rodzaje prawnych zabezpieczeń kredytów i pożyczek.....	394
Pytania kontrolne.....	399
16. SEKURYTYZACJA.....	400
16.1. Sekurytyzacja, papiery wartościowe zabezpieczone wierzytelnościami (CDOs) oraz ich rodzaje.....	400
16.2. Tradycyjna sekurytyzacja.....	401
16.3. Syntetyczna sekurytyzacja.....	403
16.4. Podmioty zaangażowane w proces sekurytyzacji i ich motywwy.....	408
Pytania kontrolne.....	412

17. RYNEK POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	413
17.1. Pojęcie, rodzaje oraz funkcje pochodnych instrumentów finansowych	413
17.2. Mechanizmy działania pochodnych instrumentów finansowych oraz uczestnicy ich rynku	419
17.2.1. Kapitałowy <i>swap</i> walutowy – CCS (ang. <i>Cross Currency Swap</i>) – CIRS (ang. <i>Currency Interest Rate Swap</i>) – CCIRS (ang. <i>Cross Currency Interest Rate Swap</i>)	419
17.2.2. <i>Swap</i> procentowy – umowa o zamianę stawek procentowych – IRS (ang. <i>Interest Rate Swap</i>)	421
17.2.3. Umowa o przyszłą stawkę procentową – FRA (ang. <i>Forward Rate Agreement</i>)	422
17.2.4. Kontrakty <i>futures</i> na akcje spółek	425
17.2.5. Kontrakty <i>futures</i> na indeksy giełdowe	428
17.2.6. Kontrakty <i>futures</i> na stopę procentową	430
17.2.7. Opcja na akcje	432
17.3. Główne ośrodki obrotów pochodnymi instrumentami finansowymi w świecie	435
17.4. Polski rynek giełdowych instrumentów pochodnych	444
17.5. Pozagiełdowy rynek pochodnych instrumentów finansowych w Polsce	452
17.5.1. Cechy rynku	452
17.5.2. Rynek <i>fx swapów</i>	454
17.5.3. Rynek transakcji typu <i>forward</i>	456
17.5.4. Rynek opcji walutowych	457
17.5.5. Rynek pochodnych instrumentów procentowych	458
17.6. Uregulowania prawne polskiego rynku instrumentów pochodnych	459
17.7. Kierunki rozwoju polskiego rynku instrumentów pochodnych	464
17.8. Spekulacja i <i>hedging</i> za pomocą pochodnych instrumentów finansowych. Zadania	468
Pytania kontrolne	473
Odpowiedzi do zadań z rozdziału 10.3	474
Odpowiedzi do zadań z rozdziału 17.8	475
BIBLIOGRAFIA	477
INDEKS HASEŁ	493
SPIS TABEL	505
SPIS RYSUNKÓW	507
INFORMACJA O AUTORACH	511